

plačati deželni za posojilo. Pri tej pogodbi se je zavezala plačati banka za 99.10 kron tistega denarja, ki se bode rabil pozneje, na leto 4 krone na obrestih ravno tako, kakor mora plačati dežela za 99.10 kron posojila za leto dni 4 krone. Potem takem ne zgubi dežela za vsote, ki jih bode rabila pozneje, niti ne vinarja na obrestih. Radi tega smemo imenovati sklenjeno navedeno pogodbo za deželo jako ugodno.

Ta pogodba je zopet dokazala, da ima štajerska dežela v finančnih krogih veliki kredit in da je deželni odbornik dr. Julius pl. Derschatta ne le izvrsten politik, temveč tudi izvanredno zmožen upravitelj deželnih financ. Dokler bodejo sedeli na odločnem mestu deželnega gospodarstva taki možje se nam ni treba bati za bodočnost našega lepega, zelenega Štajerja.

Vojska med Rusi in Japonci.

V Mandžuriji

ni bilo v zadnjem času nobenih večjih spopadov in jih bržčas pred spomladjo tudi ne bode. Nasprotnika si stojita čisto blizu nasproti in sta se oba zakopala v zemljo. Vojaki bivajo v podzemeljskih luknjah.

Port Artur.

Junak Stössel še vedno hrabro brani svojo trdnjavo in te se ne bodejo najbrž mogli tako hitro polastiti Japonci, ker še do sedaj niso dobili nobene glavne utrdbe razven važnega 203 meterskega griča v roke. Iz tega griča so obstreljevali Japonci vojne ruske ladje v pristanišču. Vse ruske ladje pred Port Arturjem so bile vsled tega obstreljevanja tako poškodovane, da se jih je večina potopila. Za rabo ni nobena več. Ponosna ruska eskadra je toraj pokončana. Ko to pišemo se pripravljajo Japonci zopet na novi občni naskok na Port Artur, ker hočejo na vsak način imeti trdnjavo prej v svoji oblasti, ko bode prišlo baltiško brodovje na bojišče.

Ruske tatvine.

V ruski armadi so zopet prišli velikanskim golufijam in tatvinam, povzročenim od višjih ruskih oficirjev, na sled. Neki major piše, da se v ruski armadi krade od generaljev dol do prostakov, tako da je groza. Kdor noče držati z tati za tega se kmalu od njih poskrbi, da molči za — vselej.

Slika iz boja.

Neki posel poroča o nedavnem napadu Japoncev na utrdbo Itešan in Bordi sledeče: Pred utrdbo Bordi skopali so Rusi 600 sežnjev dolg in 300 sežnjev širok jarek. V jarku je bilo položeno mnogo suhljadi in slame in vse polito z oljem. Ko so Japonci utrdbo napadli in bili ravno v teh jarkih, zažgali so Rusi suhljad in slamo. Pri tem so zgoreli celi bataljoni Japoncev popolnoma. Ogenj je trajal eno noč in en dan. V prihodnji noči so Japonci zopet napadli to utrdbo in so se skrivali pri tem napadu za

lesene ščite. Konečno so vzeli Japonci to utrdbo in kakor besni naskočili rusko posadko. Ta se je udala in Japonci so dobili 150 jetnikov in več kanonov.

Obsojeni!

(Ljudski shod v Mariboru.)

Zares ljudska sodba se je vršila dne 18. t. m. v Mariboru v prostorih gospoda Götza, sodilo se je o slovenskih deželnozborskih poslancih in njihovem brezvestnem postopanju v zadnjem deželnem zboru, o njihovi obstrukciji. Ljudski shod je bil obiskovan od več kakor tisoč zborovalcev iz vseh krajev Spodnjega Štajerja. Dobro vedoč, da bodejo razvpile klerikalne cunje ta shod, kakor da bi ga bili mi povzročili, ga v našem listu niti naznanili nismo, a vendar so vpile klerikalne mariborske cunje, da bodejo prišli na ta shod sami nemčurji, sami „šnop-sarji“ Štajerčevi. Na drugi strani zopet so trdile, da še si niti „Štajerc“ ni upal agitirati za ta shod, ker se je bal, da bode za njegovo stranko to veliki poraz. Ne da bi bili le ganili s prstom, oklenilo se je ljudstvo in sicer tudi ogromna množica slovenskih kmetov tega shoda in shod je bil zares velikanski poraz a ne naše stranke, temveč prvaško farško dohtarske stranke. Radi pomanjkanja prostora hočemo poročati o tem važnem shodu samo najvažnejše in sicer le to, kar se je govorilo na shodu tičoč se kmetov, obrtnikov in delavcev. — Ob pol 10 uri predpoldan pozdravi g. Franc Girstmayer, sklicatelj shoda, vse navzoče. Ko je ta gospod nastopil, je bil pozdravljen od navzočih z živahnim ploskanjem in z živahnimi klici odobravanja. Nato se je izvolil za predsednika zborovanja g. deželni poslanec iz Slovenje Bistrice župan Stieger. Kot prvi je govoril g. Girstmayer. Ta govornik je naglašal, da je stanje v občeh v Avstriji za ljudstvo, posebno za kmete in delavce jako neugodno in to najbolj radi političnega hujskanja nekaternikov. Jasen dokaz za to, povdarja govornik, imeli smo ob času zadnjega deželnega zborovanja. Slovenski poslanci, kakor hofrat Ploj in Robič, nimajo niti pojma o tem, kako slabo se godi njihovim volilcem, posebno kmetom in delavcem, zato njim ni za delo, zato njim je za političen boj bolj, kakor za pomoč, ki bi se naj dovolila v deželnem ali državnem zboru. Do sedaj še deželni zbor štajerski ni občutil toliko o tem, ker so poslanci nemške narodnosti v deželnem zboru v večini in so ti, ne meneč se za narodnost vendar dosegli, da se je dovolilo za Spodnji Štajer skoraj blizu dva milijona kron za po trsni uši poškodovane vinogradnike. A v najnovejšem času začeli so slovenski deželni poslanci motiti delo deželnega zbora s svojo obstrukcijo, ki ni nič drugega, kakor politična hujskarija. V pesnički dolini poplavi Pesnica vsako leto tisoče in tisoče oralov travnikov, tako, da krma ni za rabo. Pred kakimi 20 leti bil je oral travnika v tej dolini vreden nad tisoč goldinarjev, danes ni vreden niti 250 gold. Ravno tako se godi v Halozah, kjer je bilo poškodovanih neštete

posestnikov po plazih in drugih uimah. Vsem tem bi se bilo pomagalo, ako ne bi bili obstruirali slovenski deželni poslanci. In tako je povsod, a deželna zbornica ne more ničesar storiti, vso delo miruje za voljo slovenskih političnih hujskačev. In med temi so žalibog tudi ljudje, ki bi morali biti apostoli miru, namreč duhovniki, ki se pošiljajo iz Maribora v Spodnji Štajer. „To niso duhovniki“, tako vsklikne govornik, „to so politični hujskači in božja beseda v ustih teh duhovnikov se mi zdi ravno taka, kakor kos blagoslovljenega kruha v rilcu prasice!“ Gospod Girstmayer nato prosi zborovalce, naj se zoperstavljajo proti tej hujskariji, naj skrbijo za to, da bodejo prišli ti „hujskači ljudstva“ k zavesti. (Sledi burno odobravanje od strani zborovalcev). Deželni poslanec mesta Maribora g. Pfrimer poroča nato natanko o svojem delovanju in v obče o delovanju deželne zbornice. Govornik povdarja: „Nikdar še svet ni doživel bolj lahkomiseljne obstrukcije, kakor je bila ta ob času zadnjih sej deželne zbornice, ki so jo povzročili slovenski poslanci Spodnjega Štajerja. In za to obstrukcijo nimajo ti gospodje nikakega družega izgovora, kakor samo to, da kričijo, da se njihove želje ne izpolnijo. Kako pa je mogoče, da bi se vse želje izpolnile? Da bi to zahtevali, za to nimajo ti gospodje nikake pravice, kar se lahko dokaže na podlagi računov tičočih se davčnega prispevka. Od davka pride na Spodnji Štajer razven okrajev Maribor, Celje, Ptuj 1 milijon 345 tisoč kron, toraj 19 odstotkov, ako se Maribor, Celje in Ptuj ne jemljejo v poštev samo 10 odstotkov. In vendar deželna zbornica ni dovolila samo 50 tisoč kron podpor, ki bi po teh računih bile za dovoliti, temveč dovolila je 190 tisoč kron. Da se ta znesek ni izplačal, tega ni kriv deželni zbor, krivo je temu to, da nimamo dotične finančne postave. Ker bi toraj razven od dežele dovoljenih 200 tisoč kron, bila morala dovoliti še država 200 tisoč kron, so slovenski poslanci kmečkih spodnještajerskih občin pridržali ubogim vinorejcem na Spodnjem Štajerskem okroglih 400 tisoč kron. (Več zborovalcev kliče glasno: „Pfui, pfui!“) Slovenski poslanci zahtevajo slovenske meščanske šole, kakor na primer v Sevnici. Proti temu se mora povdarjati, da še niti ljudske šole niso dovolj oskrbljene! Kako pa zamora zahtevati okraj, kakor Sevnica, ki ne plačuje več, kakor 42 tisoč kron davka meščansko šolo, katera bi stala vsako leto 16 do 18 tisoč kron. Tem gospodom pa nikakor ni za to šolo, ne, tem je samo za to, da bi oskrbeli zopet par učiteljev, da bi si pridobili s tem zopet par agitatorjev, ki bi pomagali ljudstvo hujskati. To je njihova tendenca. Z regulacijo Pesnice bi se lahko bilo pričelo, ako ne bi bili slovenski kmečki poslanci pričeli z obstrukcijo. Delo, ki se je sedaj pri Pesnici izvišilo, in h kateremu je pomagala dežela 175 tisoč 500 kron in okraj Ormož in Ptuj 39 tisoč kron, se je izkazalo kot izvrstno. Na vprašanje, katero sem stavil jaz in par drugih deželnih poslancev (kakor Ornig, Stieger itd.) glede te zadeve v deželni zbornici, začela se je ta s to zadevo zopet pečati. A vse

je zopet ostalo pri starem zavoljo obstrukcije in mi zgubimo zopet eno leto. In ako poplavi v prihodnjem letu Pesnica zopet pesniško dolino in mi zopet ne bomo imeli sena in krme, potem se nam je treba za to slovenskemu poslancu Robiču in hofratu Ploju in njegovim tovarišem zahvaliti. (Glasni klici: „pfui, pfui!“) Ravno tako se godi tudi glede regulacije Drave, katera je tudi neobhodno potrebna. Zato je hotela dežela dovoliti 58 tisoč kron, ravno isto svoto bi bila morala dovoliti država. Tudi ta postava se ni sklenila radi obstrukcije, s katero so hoteli voditelji Slovencev, kakor Robič, Ploj in Žičkar pokazati svojo moč. Grozovitna je toraj trditev klerikalnih lističev, da nemški deželni poslanci ničesar nočejo storiti za Spodnji Štajer. Človek si ne more ničesar bolj frivolnega (prišernega) izmisliti, kakor je bila obstrukcija slovenskih deželnih poslancev, in glasovanje z imeni, glede predlog v katerih se je šlo samo za povikšanje tega ali družega deželnega izdavka za znesek dveh kron. Samo čas so hoteli ti gospodje potratiti in potem kričijo, da nemški poslanci nočejo delati! Ker vso delo v zbornici sedaj miruje, bodejo se porabile takozvane redne izdaje, vse subventije (podpore) pa bodejo izostale. Ti ljudje, ki obstruirajo, nimajo o gospodarstveni sili in težnji niti ne pojma. Njim ni za blagor ljudstva, njim je samo za vlado! Dobiček in korist lastne njihove stranke jim je ljubši, kakor blagor ljudstva. Da je nemška večina deželnega zbora pravična, kaže to dejstvo, da se je dovolilo za slovensko dijaško kuhinjo v Mariboru 800 K, v Ptuj 600 K za vsa nemška vzgojevališča, kakor dijaške dome in višja vzgojevališča za dekleta pa samo 13 tisoč kron. Za slovenske meščanske šole, ki itak ne bi mogle obstati, se seveda nemški poslanci ne morejo navduševati. Sicer pa so pokazali slovenski agitatorji sami, kolike važnosti je, da se slovenska deca podučuje tudi v nemškem jeziku s tem, da dajejo svojo deco v nemške šole celo v nemško cesarstvo. Ti slovenski agitatorji želijo samo to, da bi kolikor mogoče delj časa zabranili slovenskemu ljudstvu znanje nemškega jezika, toraj občevanje z Nemci, ker samo tako dolgo jim je mogoče, da lovijo v vodi, ki so si jo sami skalili, za sebe ribe, dokler ostane ljudstvo v nevedi in dokler mu ni mogoče občevati z nemškim narodom. (Glasno priznavanje od strani zborovalcev sledi tem besedam).

Na to nastopi slovenski socijalni demokrat Vidmar iz Maribora. (Še prej, ko se je volil predsednik zborovanja, povdarjal je socijalni demokrat Muhitsch, v imenu navzočih drugov, da se ti vdeležijo sicer zborovanja, da so p r o t i obstrukciji slovenskih deželnih poslancev, da pa ne bodejo glasovali ne za resolucijo tega zborovanja in tudi ne proti njej). Vidmar govori slovenski in povdarja, da je Slovenec, da nikakor ne more in noče reči, da bi bil Nемец! Govornik ostro napada klerikalce in povdarja, da je nujna potreba za Slovence, da se učijo drugega, toraj nemškega deželnega jezika, ker je ta jezik za Slovence ravno tako potreben, kakor vsakdanji kruh. Zakaj vsi politični hujskači, vsi, posebno duhovščina znajo prav

dobro nemški, ti samo nočejo, da bi delavec in kmet znal tudi nemški. (Ploskanje in klici odobravanja od strani večih zborovalcev sledijo tem besedam.) Ako bi bilo klerikalcem zares za blagor ljudstva, potem bi skrbeli v prvi vrstizi za šole in sicer za ljudske šole. Proti zahtevi meščanske šole govornik ni, a vendar povdarja da bi bila meščanska šola s samo slovenskim podukom brez pomena, ako se bi taka šola Slovincem dovolila, moralo bi se v njej podučevati tudi v nemškem jeziku. Na to opisuje govornik za ljudstvo škodljivo delovanje klerikalcev in omeni tudi njih prizadevanje spraviti v slovenje-bistričkem in mariborškem okraju svojega kandidata v deželni zbor. „Klerikalci so celo molili za svojega kandidata, a vendar je zmagal Stiger“, tako vsklikne govornik, „toraj je gotovo, da pri Bogu ali ne velja molitev ničesar, ali da Bog noče klerikalcev! Ker pa pri Bogu velja gotovo molitev, potem je očitvidno, da Bog ne mara klerikalcev!“ — Na to zopet napada govornik ostro klerikalce, ki zlorablajo vero v politično agitacijo. „To, kar klerikalci počenjajo, to ni več nauk Kristusov, tako vsklikne govornik, „in ako bi Kristus danes prišel ne bi nagnal iz svetišča socijalnih demokratov, pač pa bi nagnal iz njega gotovo vse klerikalce. Teh kač se morajo otresti delavci in kmetje, potem še le jim je upati boljše bodočnosti in proti tem se morajo bojevati tem bolj, ker postaja nevarnost preteča njim od te strani vsak dan večja!“ (Govornik je povzročil s svojim predavanjem občno navdušenje in dolgotrajno ploskanje poslušalcev je sledilo njegovim besedam). Radi pomanjkanja prostora priobčimo nadaljevanje tega zanimivega shoda v prihodnji številki, tu le naj sledi samo še rezolucija, ki se je soglasno sprejela. Več kakor tisoč zborovalcev je bilo za rezolucijo, proti njej samo eden zborovalcev: Rezolucija se je glasila: Zborovalci sebrani na občnem shodu, ki se vrši dne 18. decembra 1904 v Mariboru, v prostorih g. Götza in ki je obiskovan od zastopnikov skoraj iz vseh spodnještajerskih krajev, izrekajo slovenskim deželnim poslancem svojo nezaupnico. Zborovalci najostreje obsojajo počenjanje teh poslancev in zahtevajo od njih, da ne motijo več dela v deželnem zboru, ko se bode ta zopet sklical. To zahtevanje je tem bolj utemeljeno, ker je večina predlog, ki se bi morale v deželnem zboru staviti, kakor na primer predloge glede regulacije Pesnice, glede podpor po uimah poškodovanih posestnikov in glede brezobrestnih posojil največje važnosti ravno za slovensko ljudstvo. Tudi predloge glede uravnave plačila uradnikov, glede odškodnine deželnih delavcev in njih oskrbovanja v starosti so jako važne in se ne smejo nadalje odlagati. Zato je zahtevanje zborovalcev opravičeno.

Spodnještajerske novice.

Našim cenjenim, pridnim sodelovalcem in naročnikom izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo za sodelovanje v preteklem letu. Ob enem izrečemo vsem, ki so nam poslali voščila k praznikom in za novo leto najiskrenejšo zahvalo.

Mi smo se srčno veselili, ko smo jih dobili, ker smo sprevideli, da je toliko vrlih mož pripoznalo naš trud in naše delo. Tem ložje bomo še z večjim navdušenjem postopali v prihodnjem letu in se potezovali s vso odločnostjo za Vaš blagor, napredek, resnico in duševno prostost!

Kmetje, volilci, pozor!! Oprati se hočejo, namreč slovenski deželni poslanci, ki so dne 18. t. m. doživeli velikansko obsodbo v Mariboru, za to so sklicali v Maribor v „Narodni dom“ — (zakaj pa ravno tje?) na dne 27. t. m. svoj shod. Kmetje, naprednjaki obiščiti ta shod, prečitajte naš članek „Obsojeni“ in povejte političnim Vašim komedijantom, kako se Vam slabo godi in kaj zahtevate od njih.

Lepi pes, najbrž lovski pes je priletel k posestniku J. Žuranu pri Sv. Barbari v Halozah. Pes je srednje velikosti, z dolgim repom (na koncu je rep bel) z velikimi ušesi. Pes je rujave barve, na prsih in na desnem vratu bel. Noge so do polovice bele. Lastnik naj gre ali pa pošlje po psa, k omenjenemu posestniku.

V Ptujju je polagal kučijaš tukajšnjega trgovca g. Jurca 31 letni Franc Solina, doma iz Klenovnika na Hrvaškem konjem. Pri tem ga je udarilo z nogo žrebe tako v trebuh, da so ga morali odpeljati v tukajšno bolnišnico. Solina je v noči od 20. do 21. tega meseca vsled tega udarca umrl.

Vloven ptiček. Neki Alojz Rukla, bajtarjev sin iz Kicarja in postopač prve vrste se je iskal od žandarmerije in policije uže od leta 1901 s takozvanim iskalnim listom, ker je obdolžen zločina tatvine. Mestni policaj Marinz je spoznal ptička pred par dnevi v našem mestu, ga aretoval in izročil roki pravice.

„**Domovina**“ piše, da je sodnijsko dokazano, da je bil morilec Muršec sodelovalec in sotrudnik „Štajerca.“ Tu le odgovor: Ta trditev je debela laž in pisec dotičnih vrst je nesramen obrekovalec in lažnjivec! Uredniče, toži, če se upaš in se ne bojiš regimentnega poraza in dolgega nosa!

Haloze. Leskovški konzum je popolnoma — fuč! Vse so razprodali, do zadnjega žreblja, ostalo je samo še par štelaz. Farška trgovina je morala ponehati, čeprav se je prodajalo v njej prav fletno tudi žganje. Pa seveda to žganje kmetom ni bilo nevarno, ker je bilo iz farške grajzlarije in je imelo potem najbrž svoj poseben „žegen!“ — Farška grajzlarija pri svetem Vidu tudi prodaje prav pridno šnopš, ta šnopš pa še ima najbrž več žegna v sebi, ker se prodaje tik farne cirkve, ravno pred farnim križem, na pokopališču nekdanjih faranov! Fihpos, no, kdo skrbi za pijančevanje bolj kakor tvoji angelsko čisti kutarji?

„**Gospodarju**“ smo zares jako hvaležni, da nam je do vinarja priračunal koliko pride na vsakega prebivalca v spodnještajerskih mestih dolga. Da pa trdi ta cunja, da so zakrivili ta dolg mestjanski občinski odborniki, „nemčurje“ jih imenuje ta cunja, je to zopet lumparija. Gospodar znabiti bi ti bili kmečki čitatelji bolj hvaležni, ako bi jim bil razložil, kako je